

PhDr. Jiří Šitler
ředitel odboru

V Praze dne 24. prosince 2020
Č. j.: 135324/2020-OSE

Vážená paní Vítová,

dovolte mi, abych z pověření p. ministra Tomáše Petříčka reagoval na Váš mail a dopis ve věci válečných reparací ze dne 3. prosince 2020.

Česká republika se jako nástupnický stát Československa nikdy nevzdala válečných reparací, které byly vymezeny v pařížské Dohodě o reparacích od Německa (podepsána dne 24. ledna 1946), jejíž smluvní stranou bylo i tehdejší Československo. Text dohody naleznete online např. zde: <https://www.zakony.cz/zakony/2020/1/zakon-150-1947-Sb-dohoda-o-reparacich-od-nemecka-o-zalozeni-mezispojeneckeho-reparacniho-uradu-a-o-vraceni-menoveho-z-SB1947150>.

Výše československých reparačních nároků činila 11,6 mld. USD, vyjádřeno v dobové měně, přičemž do této částky nejsou započítány požadavky sloužící jako protihodnota tzv. sudetoněmeckého majetku a požadavky v pařížských reparačních jednáních neuplatněné. Československo návazně na Dohodu o reparacích získalo z Německa náhrady v celkové hodnotě 14,574 mil. USD.

Dovolím si na tomto místě konstatovat, že valnou většinu náhrad za újmy, způsobené 2. světovou válkou, získalo Československo resp. Česká republika v návaznosti na dohody uzavřené před a po období komunistického režimu.

Z jednání o navázání diplomatických styků se SRN byla otázka reparací včetně odškodnění osobních újem raději vyjmuta, aby neohrozila jejich výsledek. Po normalizaci vztahů se SRN po roce 1973 sice generální tajemník ÚV KSČ G. Husák téma na jednání se spolkovým kancléřem W. Brandtem otevřel a vláda poté rozhodla o uplatnění nároků formou nóty, nicméně po zamítavém stanovisku ze strany SRN pak československé vedení na další uplatňování nároků obětí nacismu rezignovalo. Komunisté nehodlali tématem reparací zatěžovat vzájemné vztahy a riskovat diskusi o zkonfiskovaném německém majetku a ohrozit rozvoj spolupráce zejména v hospodářské oblasti, na níž měli zájem především.

Během čtyřiceti let vlády komunistického režimu bylo vyplaceno pouze odškodnění asi tisícovce obětí pseudolékařských pokusů ve výši 10 mil. DM na základě jednání Mezinárodního výboru červeného kříže r. 1967 a návazné československo-německé bilaterální dohody.

Valnou většinu náhrad tak českoslovenští, resp. čeští občané získali na základě jednání vedených MZV až po přijetí Česko-německé deklarace a vzniku Česko-německého fondu budoucnosti po roce 1997. V rámci tzv. sociálního projektu schváleného správní radou Česko-německého fondu budoucnosti r. 1998 bylo bývalým vězňům koncentračních táborů a věznic gestapa vyplaceno 90 mil. DM. V rámci odškodnění nuceně nasazených a dalších

obětí nacismu (např. oběti rasového či politického teroru, Romové či skrývané osoby) prostřednictvím Česko-německého fondu budoucnosti a Nadace „Připomínka, odpovědnost a budoucnost“ bylo v r. 2000 a později za Českou republiku podáno 75 769 žádostí a vyplaceno odškodnění v celkové výši 423 mil. DM.

V této souvislosti je i nadále relevantní Česko-německá deklarace o vzájemných vztazích a jejich budoucím rozvoji z 21. ledna 1997. V části IV. této deklarace oba státy prohlásily, že nebudou zatěžovat své vztahy politickými a právními otázkami pocházejícími z minulosti. Myšlenka právního míru byla potvrzena i v r. 2000 v návaznosti na odškodnění nuceně nasazených. V tomto duchu obě strany od té doby důsledně postupují.

Je tedy třeba zdůraznit, že seriózní debata na téma reparací není z hlediska evropské a zahraniční politiky v současné době aktuální. V této souvislosti nadto nelze odhlédnout od skutečnosti, že neexistuje mezinárodní orgán pro řešení sporů, který by se touto záležitostí byl oprávněn zabývat bez souhlasu Německa.

Vážená paní Vítová, přeji Vám dobré zdraví a klidné vánoční svátky.

S pozdravem

Vážená paní
PhDr. Vladimíra Vítová, Ph.D.
Předsedkyně Českého mírového fóra
Legerova 22
120 00 Praha 2